

PROCES-VERBAL nr.6
al ședinței Consiliului de Observatori
al Fondului Provocările Mileniului Moldova (FPM Moldova)

18 octombrie 2010, ora 14.30
Guvernul Republicii Moldova, biroul 524

Membrii Consiliului de Observatori:

1. Vladimir FILAT - Prim-ministru al Republicii Moldova, Președintele Consiliului de Observatori
2. Victor BODIU - Ministru de Stat, Vicepreședintele Consiliului de Observatori
3. Veaceslav NEGRUȚA - Ministru al Finanțelor
4. Valeriu COSARCIUC - Ministru al Agriculturii și Industriei Alimentare
5. Anatolie ȘALARU - Ministru al Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
6. Gheorghe ȘALARU - Ministru al Mediului
7. Dinu ARMAȘU - Director al Asociației Investitorilor Străini
8. Valentina CATANOI - Director Executiv al Alianței pentru Cooperare în Agricultură
9. Valeriu PROHNIȚCHI - Director al Centrului Analitic Independent „Expert-Grup”
10. Sergiu NEICOVCEN - Director Executiv al Centrului Național de Asistență și Informare a organizațiilor neguvernamentale „Contact”
11. Victor COTRUȚĂ - Director Executiv al Centrului Regional de Mediu – Moldova (REC Moldova)

Membrii cu statut de observatori:

1. Leslie J McCUAIG - Director de Țară pentru Moldova al Corporației Provocările Mileniului
2. Valentina BADRAJAN - Director Executiv al Fondului Provocările Mileniului Moldova

La ședință au fost prezenți:

Membrii Consiliului de Observatori:

1. Vladimir FILAT - Prim-ministru al Republicii Moldova, Președintele Consiliului de Observatori
2. Victor BODIU - Ministru de Stat, Vicepreședintele Consiliului de Observatori
3. Veaceslav NEGRUȚA - Ministru al Finanțelor
4. Vasile BUMACOV - Vice-ministru al Agriculturii și Industriei Alimentare, *reprezentant al dlui Valeriu Cosarciuc, Ministru al Agriculturii și Industriei Alimentare*
5. Anatolie ȘALARU - Ministru al Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
6. Gheorghe ȘALARU - Ministru al Mediului
7. Dinu ARMAȘU - Director al Asociației Investitorilor Străini
8. Valentina CATANOI - Director Executiv al Alianței pentru Cooperare în Agricultură

9. Sergiu NEICOVCEN - Director Executiv al Centrului Național de Asistență și Informare a organizațiilor neguvernamentale „Contact”
10. Victor COTRUȚĂ - Director Executiv al Centrului Regional de Mediu – Moldova (REC Moldova)

Membrii cu statut de observatori:

3. Leslie J MCCUAIG - Director de Țară pentru Moldova al Corporației Provocările Mileniului
4. Valentina BADRAJAN - Director Executiv al Fondului Provocările Mileniului Moldova

Invitați:

1. Daniel W. YOHANNES - Președintele Corporației Fondului Provocările Mileniului
2. Asif CHAUDHRY - Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova
3. T. Charles COOPER - Vicepreședinte al Corporației Fondului Provocările Mileniului, Departamentul pentru Afaceri Publice și Congresul
4. Gina PORTO - Director Senior al Corporației Fondului Provocările Mileniului
5. Andrew CHAKOYAN - Specialist Superior de Programe al Corporației Fondului Provocările Mileniului

Ordinea de zi:

1. Prezentarea și aprobarea rezultatelor procesului de negociere al contractului cu consultantul responsabil de implementarea Activității ”Reforma Sectorului de Irigare”.
2. Prezentarea și aprobarea Planului de Monitorizare și Evaluare al Programului Compact
3. Importanța și rolul Consiliului de Observatori în derularea cu succes a activităților Programului Compact.

Lucrările ședinței s-au desfășurat sub conducerea d-lui Vladimir Filat, Prim-ministru al Republicii Moldova, Președintele Consiliului de Observatori

În alocuțiunea sa de deschidere, Președintele ședinței a informat participanții, că întrunirea Consiliului de Observatori al FPM Moldova (CO) este convocată în conformitate cu statutul Fondului Provocările Mileniului Moldova (FPM Moldova). A fost anunțată prezența membrilor CO. În legătură cu probleme de ordin personal, la ședință nu s-a prezentat dl Valeriu Prohnițchi, Director al Centrului Analitic Independent „Expert-Grup”.

Președintele Consiliului a anunțat că în conformitate cu punctul 32 al Statutului FPM Moldova, ședința este deliberativă în cazul în care la ea participă cel puțin 6 membri cu drept de vot. Președintele Consiliului a constatat că sunt îndeplinite condițiile cerute pentru convocarea consiliului și că ședința este legal constituită, fiind prezenți 10 membri cu drept de vot ai Consiliului de Observatori din cei 11 și 3 membri cu statut de observatori fără drept de vot.

Președintele Consiliului a informat participanții că la lucrările ședinței participă: dl Daniel W. Yohannes, Președinte al Corporației Fondului Provocările Mileniului (CPM) și Excelența Sa dl Asif Chaudhry, Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova. De asemenea, la ședință participă și alte oficialități ale CPM.

Președintele Consiliului a confirmat ordinea de zi și a propus aprobarea acesteia. Membrii Consiliului au confirmat că au primit materialele din timp și au făcut cunoștință cu acestea.

După examinarea agendei propuse, membrii prezenți ai Consiliului de Observatori nu au înaintat obiecții asupra conținutului acesteia și la propunerea Președintelui Consiliului au aprobat unanim agenda.

Primul subiect. *Prezentarea și aprobarea rezultatelor procesului de negociere al contractului cu consultantul responsabil de implementarea Activității "Reforma Sectorului de Irigare"*

Tuturor membrilor Consiliului de Observatori pînă la convocarea ședinței le-a fost distribuita Nota Informativă exhaustivă cu privire la subiectele abordate în cadrul procesului de negociere a contractului cu consultantul responsabil de implementarea Activității "Reforma Sectorului de Irigare".

Președintele Consiliului a solicitat prezentarea primului subiect al agendei și a oferit cuvântul dlui Sergiu Iuncu, Director al Proiectului Tranziția la Agricultură Performantă al FPM Moldova.

În discursul său, raportorul a menționat, în special, următoarele:

- Potrivit hotărârii Consiliului de Observatori din 29 septembrie, compania olandeză Euroconsult Mott MacDonald a fost nominalizată învingător al tenderului pentru implementarea activității Reforma în Sectorul de Irigare și urmează a fi inițiată procedura de negociere a contractului pentru serviciile în cauză.
- Procesul de negociere a derulat în perioada 7 – 14 octombrie. La acestea a participat și Agentul de Procurări al FPM Moldova. Agenda a inclus 27 de subiecte de negociere, principalele ținînd de domeniul fortificării capacităților de personal, aspecte organizatorice și logistică, revizuirea unor sarcini și fortificarea acestora în aspect tehnic, modul de raportare.
- Consultantul a acceptat lista subiectelor reflectate într-un mod insuficient și și-a asumat obligațiile de fortificare a acestora. Pentru a nu afecta valoarea contractului, această fortificare se va efectua din contul reducerii resurselor din cadrul subiectelor planificate în exces față de cerințele înaintate de termenii de referință.

În continuare, raportorul a prezentat detalii la câteva din subiectele negociate:

- *Asistență Ministerului Justiției în elaborarea manualului de proceduri și a setului standard de documente (model) necesare pentru înregistrarea Asociațiilor Utilizatorilor de Apă (AUA).* Termenii de referință nu au inclus această sarcină pentru Consultant, dar deoarece Asociațiile Utilizatorilor de Apă conform procedurilor se înregistrează ca asociații obștești este foarte probabil că ar putea apărea dificultăți în procesul de înregistrare, deoarece procedura de înregistrare, dar și setul standardizat de documente model pregătit pentru asociațiile obștești, ar putea să nu reflecte specificul AUA. În acest scop s-a propus ca Consultantul să coordoneze și să elaboreze de comun acord cu Ministerul Justiției Manualul de Proceduri și setul de documente standard necesar înregistrării AUA. FPM Moldova și-a argumentat poziția prin faptul că această activitate nu va implica sporirea efortului Consultantului și respectiv a costurilor sale, deoarece o activitate similară va fi efectuată de către Consultant la etapa creării Unității de Monitorizare și Supraveghere a AUA în cadrul Agenției de Stat "Apele Moldovei".
- *Vizite și schimb de experiență în afara țării pentru AUA.* Deoarece în oferta financiară au fost omise vizitele în străinătate în țările cu experiență în administrarea activității AUA, FPM Moldova a solicitat Consultantului să fie organizate minim 2 vizite în străinătate pentru Organele de Conducere ale AUA și Parteneri de implementare fără sporirea prețului contractului.
- *Fortificarea capacităților pentru unele poziții cheie.* Experții grupului de evaluare tehnică a ofertelor au atenționat că Seful Echipei Transferul Managementului în Irigare și Specialistul în Sisteme Informaționale Geospațiale propuși de consultant nu întrunesc pe

deplin calificările cerute conform termenilor de referință. FPM Moldova a solicitat fortificarea acestor poziții, care să completeze calificările cerute în termenii de referință, dar fără sporirea prețului contractului. Compania a convenit ca poziția de șef al echipei Transferul Managementului în Irigare, să fie înlocuită cu o persoană mult mai calificată, iar poziția de Specialist în Sisteme Informaționale Geospațiale să fie fortificată cu specialiști internaționali și locali în limitele ofertei financiare.

- *Includerea activității de identificare, demarcare și clasificare a corpurilor de apă.*

Președintele Consiliului, dl Vladimir Filat, a menționat că celelalte subiecte de negociere sunt descrise în Nota Informativă anexată la materialele ședinței și a propus încheierea prezentării și trecerea la dezbateri privind subiectul dat.

Președintele Consiliului a solicitat să se clarifice, dacă rezultatul negocierilor nu a contribuit la modificarea prețului final al ofertei ca urmare a includerii în caietul de sarcini ale consultantului a activităților noi care nu au fost anterior reflectate în oferta tehnică propusă.

Dl Sergiu Iuncu a menționat că sarcinile introduse adițional în caietul de sarcini ca rezultat al negocierilor nu sunt activități noi deoarece acestea au fost cerute în termenii de referință care au stat la baza pregătirii ofertei tehnice a Consultantului. Unele din sarcinile propuse aveau o abordare simplistă, pe când Termenii de Referință cereau soluții mult mai complexe. Negocierile au oferit posibilitatea de corectare a obligațiilor Consultantului în conformitate cu prevederile Termenilor de Referință, iar prețul final al contractului a rămas în conformitate cu oferta financiară, datorită utilizării mai eficiente a resurselor disponibile din contul altor activități propuse.

Președintele Consiliului a întrebat dacă utilizarea resurselor financiare din alte activități este suficientă pentru îndeplinirea cu succes a activităților reformei sectorului de irigare și dacă transferul resurselor de la o activitate la alta nu va fi în detrimentul calității serviciilor.

Raportorul a menționat, că au fost alocate suficiente resurse pentru îndeplinirea cu succes a tuturor activităților prevăzute în termenii de referință. De asemenea, dna Valentina Badrajan a menționat, că la negocieri s-a ținut cont de factorul calității lucrărilor, iar resursele pentru activitățile adiționale au fost realocate de la unele din activități pentru care Consultantul își planificase eforturi mult mai mari decât cele prevăzute în Termenii de Referință. Considerând importanța acestei activități pentru lansarea celorlalte activități ale proiectului Tranziția la Agricultură performantă, Consultantului i s-a cerut să fie mobilizat în maximum 2 săptămâni de la data semnării contractului, cu 2 săptămâni mai devreme decât a fost prevăzut inițial. Astfel, 15 noiembrie 2010 a fost determinată drept dată limită pentru mobilizarea Consultantului.

După încheierea dezbaterilor, dl Sergiu Iuncu, a solicitat Consiliul de Observatori al FPM Moldova aprobarea rezultatelor negocierii contractului de prestare a serviciilor de consultanță pentru implementarea Activității Reforma în Sectorul de Irigare și semnarea contractului cu compania Euroconsult Mott MacDonald.

Membrii cu drept de vot ai Consiliului de Observatori, prezenți la ședință, au aprobat unanim rezultatele negocierii contractului de prestare a serviciilor de consultanță pentru implementarea Activității Reforma în Sectorul de Irigare și semnarea contractului cu compania Euroconsult Mott MacDonald.

Președintele Consiliului a declarat primul subiect al ședinței ca fiind închis și a propus să se înceapă audierile pe marginea celui de al doilea subiect.

Al doilea subiect. *Prezentarea și aprobarea planului de monitorizare și evaluare al programului Compact.*

Al doilea subiect al ședinței a fost prezentat de către dl Andrei Băț, Director Monitorizare și Evaluare al FPM Moldova, care a comunicat următoarele:

- Conform documentului de Politici de Monitorizare și Evaluare a Corporației Provocările Mileniului, monitorizarea și evaluarea sunt componente obligatorii pentru fiecare etapă a

ciclului de implementare a unui Program Compact. În acest sens, potrivit termenilor și condițiilor Acordului Compact, CPM și Guvernul urmează să convină asupra Planului de Monitorizare și Evaluare (Planul M&E) al Programului Compact.

- Planul trebuie să fie elaborat în perioada de după Intrarea în vigoare a Compactului și aprobat nu mai târziu de 90 zile de la această dată.
- Prezentul Plan va servi drept instrument de bază pentru planificarea și gestionarea proceselor de monitorizare, evaluare și raportare. Conform Acordului Compact, Planul va fi considerat document cu caracter obligatoriu, iar nerespectarea prevederilor acestuia va constitui o derogare de la prevederile Acordului.
- Structura planului corespunde prevederilor documentului „Politici pentru Monitorizare și Evaluare pentru Compact și Programe Preliminare” și include următoarele părți: descrierea componentelor Programului și beneficiarilor, monitorizarea Programului, evaluarea Programului, implementarea și gestionarea nemijlocită a procesului, anexe cu lista indicatorilor și planul de lucru.
- Pilonii de bază ai planului sunt componenta monitorizare și componenta evaluare.
- Componenta de monitorizare, determină indicatorii, obiectivele de performanță și detaliile cu privire la planul de colectare a datelor și planul de raportare. Sistemul de indicatori este constituit în cinci nivele, având la bază obiectivele Programului și Lista Generală de Indicatori.
- Valorile pentru indicatorii propuși au fost stabiliți în urma unor studii de colectare a datelor primare și analize economice riguroase, efectuate în perioada anilor 2008-2009, pentru fiecare componentă. Aceste analize s-au bazat pe metoda calculării eficienței proiectelor de investiții (ratei interne de rentabilitate). În așa mod, pentru Proiectul Tranziția la Agricultură Performantă sunt propuși 7 indicatori de obiective, iar pentru Proiectul Proiectului de Reabilitare a Drumurilor sunt propuși 3 indicatori de obiective.
- Deoarece încă nu toate activitățile din cadrul Programului au fost contractate, un număr de indicatori sunt în curs de elaborare, în special indicatorii de rezultat și indicatorii de proces. Aceștia vor fi incluși în Planul M&E după ce contractele de implementare vor fi semnate și companiile responsabile de implementare vor elabora planurile de lucru. De asemenea, conform stipulărilor documentului Politici M&E și în măsura în care este aplicabil, indicatorii vor fi dezagregați după gen, vârstă, nivelul venitului și tipurile de beneficiari.
- Componenta evaluare identifică evaluările care vor fi realizate pentru fiecare proiect. Evaluările vor fi axate pe efectuarea unor cercetări și analize riguroase pentru a afla dacă Programul Compact a generat efectele dorite asupra beneficiarilor și în ce măsură aceste efecte sunt atribuite intervențiilor Programului. În acest sens este elaborată lista beneficiarilor potențiali.
- După perioada evaluării acestea se împart în inițiale, intermediare, finale și de impact. Evaluările de impact vor fi efectuate de către Corporația Provocările Mileniului după terminarea Programului.
- Evaluările vor fi efectuate reieșind din activitățile programului:
  - Evaluarea Activității de Reabilitare a Sistemelor de Irigație și Activitatea de Reformă a Sectorului de Irigare
  - Evaluarea Activității de Acces la Finanțare pentru Agricultură
  - Evaluarea Activității de Creștere a Vânzărilor Produselor cu Valoare Adăugată
- Implementarea Planului de monitorizare și evaluare va fi efectuată de către FPM Moldova, care va dirija toate activitățile descrise în acest plan.

- Datele privind performanța programului, inclusiv conținutul Planului M&E, rapoartele de progres și altele, vor fi aduse la cunoștință Consiliului de Observatori și Corporației Provocările Mileniului, precum și făcute publice pe pagina web a FPM Moldova și în alte surse de informare.

În final, dl Andrei Băț a solicitat Consiliului de Observatori al FPM Moldova aprobarea Planului de Monitorizare și Evaluare al Programului Compact.

Președintele Consiliului a solicitat să se clarifice dacă planul prezentat conține prevederi ce se referă la posibilitatea ajustării sau modificării indicatorilor propuși.

Dl Andrei Băț a precizat, că lista de indicatori poate fi modificată, doar cu aprobarea prealabilă scrisă a Corporației Provocările Mileniului și a Consiliului de Observatori. În orice caz, FPM Moldova va trebui să prezinte dovezi bine argumentate, pentru a iniția procedura de modificare a indicatorilor.

Dl Dinu Armașu, Director al Asociației Investitorilor Străini, membru al Consiliului:

- s-a interesat dacă metodologiile de evaluare pentru Proiectul Tranziția la Agricultură Performantă vor ține cont de faptul că în urma activităților de consolidare a terenurilor agricole ar putea descrește numărul gospodăriilor agricole și implicit numărul potențial al beneficiarilor proiectului.
- a solicitat detalii cu privire la faptul de ce ca unitate de evaluare a beneficiarilor Proiectului Tranziția la Agricultură Performantă au fost selectați proprietarii de terenuri agricole.

Cu referință la prima întrebare, dl Andrei Băț a ținut să specifice, că potrivit regulamentelor CPM, beneficiari de proiecte sunt considerate persoanele pentru care se anticipează o creștere a veniturilor reale în urma activităților de implementare Compact. Astfel, lista beneficiarilor Proiectului Tranziția la Agricultură Performantă include nu numai producătorii agricoli, dar și alte categorii de persoane fizice și juridice, ca de exemplu, proprietarii de terenuri agricole care dau în arendă, angajații producătorilor agricoli, ș.a.m.d. Într-adevăr, se poate afirma despre derularea constantă a procesului de consolidare a terenurilor agricole, însă după datele preliminare din zonele unde vor fi reabilitate sistemele de irigare aceste procese se bazează, în special, pe încheierea unor noi contracte de arendă pentru o perioadă mai îndelungată sau pe schimbarea terenurilor între proprietari, mai puțin pe contracte de vânzare-cumpărare. Mai mult ca atât, se așteaptă ca o parte din proprietari de terenuri, care anterior dau pământul în arendă, după reabilitarea sistemelor de irigare vor schimba modul de folosință și vor trece la creșterea culturilor cu valoare adăugată în cadrul gospodăriilor agricole proprii. În acest sens, descreșterea numărului de beneficiari–producători agricoli, cauzată de consolidare, ar putea fi compensată prin apariția unor producători noi.

Cu referință la a doua întrebare, dl Andrei Băț a menționat, că din lipsa în Republica Moldova a unui Registru al exploatațiilor agricole, s-a hotărât să se lucreze doar cu bazele de date disponibile și în cazul dat cu cea a proprietarilor de terenuri agricole, gestionată de către Întreprinderea de Stat „Cadastru”.

Membrii cu drept de vot ai Consiliului de Observatori prezenți la ședință au aprobat unanim Planul de Monitorizare și Evaluare al Programului Compact al FPM Moldova.

Președintele Consiliului a declarat al doilea subiect al ședinței ca fiind închis și a propus să se treacă la subiectul al treilea.

Al treilea subiect. *Importanța și rolul Consiliului de Observatori în derularea cu succes a activităților Programului Compact.*

Cuvântul a fost oferit invitatului ședinței dlui Daniel W. Yohannes, Președinte al Corporației Fondului Provocările Mileniului.

În alocuțiunea sa, dl Daniel W. Yohannes, a salutat membrii Consiliului de Observatori și a apreciat înalt realizările înregistrate de autoritățile Republicii Moldova în cadrul implementării programului comun lansat acum câteva luni, prin semnarea acordului „Compact”.

Dl Yohannes a mulțumit Președintelui Consiliului de Observatori și membrilor pentru buna conducere și eficiență de care au dat dovadă și și-a exprimat speranța că acțiunile care vor urma în faza de implementare a proiectelor lansate vor fi la fel de productive, menționând importanța asigurării transparenței în procesul respectiv.

Unul din principiile fundamentale, ce a stat la baza instituirii Corporației Provocările Mileniului, a fost concentrarea eforturilor în direcția obținerii unor rezultate concrete. Iată de ce, activitățile de monitorizare și evaluare constituie o verigă importantă în procesul de raportare a rezultatelor nu doar în fața factorilor de decizie, dar și pentru societate în ansamblu. Folosind aceste instrumente, trebuie să demonstrăm că Programul Compact are o imagine pozitivă atât în Republica Moldova, cât și în Statele Unite.

Dl Daniel Yohannes a menționat că rolul Consiliului de Observatori constă în asigurarea implementării Programului în termenii și condițiile stipulate în contract și a mulțumit personal Prim-ministrului pentru rolul de lider care și l-a asumat în acest proces și pentru conlucrarea eficientă cu echipa Fondului Provocările Mileniului în Republica Moldova.

Examinând informația prezentată în cadrul ședinței, **Consiliul de Observatori HOTĂRĂȘTE:**

- Se aprobă rezultatele negocierii contractului de prestare a serviciilor de consultanță pentru implementarea Activității Reforma în Sectorul de Irigare; Se aprobă semnarea contractului cu compania Euroconsult Mott MacDonald.
- Se aprobă Planul de Monitorizare și Evaluare al Programului Compact al FPM Moldova și se remite spre aprobare Corporației Provocările Mileniului.

Membrii Consiliului de Observatori:

Vladimir FILAT

_____

Prim-ministru al Republicii
Moldova, Președintele
Consiliului de Observatori

Victor BODIU

_____

Ministru de Stat,
Vicepreședintele Consiliului de
Observatori

Veaceslav NEGRUȚA

_____

Ministru al Finanțelor

Anatolie ȘALARU

_____

Ministru al Transporturilor și
Infrastructurii Drumurilor

Gheorghe ȘALARU	_____	Ministru al Mediului
Dinu ARMAȘU	_____	Director al Asociației Investitorilor Străini
Valentina CATANOI	_____	Director executiv al Alianței pentru Cooperare în Agricultură
Sergiu NEICOVCEN	_____	Director executiv al Centrului Național de Asistență și Informare a organizațiilor neguvernamentale „Contact”
Victor COTRUȚĂ	_____	Director executiv al Centrului regional de mediu – Moldova (REC Moldova)
Vasile BUMACOV	_____	Vice-ministru al Agriculturii și Industriei Alimentare, <i>reprezentant al dlui Valeriu Cosarciuc, Ministru al Agriculturii și Industriei Alimentare</i>